

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TRI-WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

МЕЙОР-ФАШІСТ -- КОМУНІСТОЖЕР.

Вінніпегська буржуазія, в особі свого мейора Веба збирається до хрестового походу проти комуністів — не тільки в Вінніпегу, але й цілої Канади. Протикомуністичний похід почався з легкої руки алдерменів незалежної партії праці у вінніпегській міській раді, які заатакували т. Колісника, комуністичного алдермена, за його промову на мітингу безробітних. Фашістський мейор прийшов лейбористським алдерменам на допомогу, покликав поліцію й наказав її вивести т. Колісника із засідання міської ради.

З того й почалося. Але що буде далі? Чи буде мейор флікарти підійти, щоб вона виводила комуністичного алдермена з кожного засідання?

Так зараз стоїть питання. Щоб дати на него відповідь, мейор виступив з заявою в буржуазній пресі, де нахваляється, що від тепер він поведе воєнничий наступ на комуністів. Він перш всего внесе на найближчому засіданні міської ради додаток до міського виборчого закону, на основі якого комуніст не має права бути вираним до міської ради й репрезентувати у ній робітників.

Друге — мейор Веб внесе на найближчому засіданні міської ради резолюцію, закликаючи домінуючий уряд депортувати з Канади всіх комуністичних провідників і закликати всі адміністрації тієї Канади ухвалити такі самі резолюції — резолюції, що домагалися б від уряду депортувати комуністичних провідників і здушення цілого комуністичного руху, чи як він каже "комуністичного революційного духу".

На пропозицію Веба, поліційна комісія у Вінніпегу вже перевела резолюцію, домагаючись від міської ради, встановлення додатку до закону, що ніяка демонстрація не смє відбуватися без несення британського прапору. (До цього часу у Вінніпегу, коли не неслося ніякого іншого прапору, то не вимагалося й британського.)

Далі, мейор Веб заявляє, що ніякої комуністичної демонстрації він більше не дозволить.

Колісникові, звявляе Веб, він доти не дозволить засідати в міській раді, доки він не відкине "образи" лейбористського алдермена Симпкіна.

На останку мейор Веб з чисто класового становища проводить межу між комуністами, а "лейбор-ами", тими, яких він кілька років тому назад збирався "купити" в Ред рівері.

Читаючи цю першотравневую заяву Веба, мається враження, що існує розстряснення — комуністів же треба повисити, потім оживити — щоб знову ще їм якусь нову смерть придумати. Бо коли комуністів депортувати з Канади — то пошто тоді додатки до закону, щоб не допустити їх до міської ради, пошто тоді заборонити їм демонстрації? Коли ж забороняється комуністам демонструвати, то пошто тоді закон про обовязковість несення британського прапору в часі демонстрації? Не хочеться ж вірити, щоб Веб мав тут на меті й організації лейбористські, які шквали не демонструють, а коли б-і демонстрували, то крім державно-капіталістичного — вони ніякого іншого прапору не визнають.

Ні, мейор Веб має на меті тільки комуністів і своєї боротьби проти них він має не тільки буржуазну класову, але й лейбористських алдерменів та лідерів незалежної партії праці взагалі. І даремно він старається у своїй заяві відмежовувати лейборитів від комуністів. Вони самі себе відмежували скорше, покликавши його, як мейора міста, як представника панської класи для оборони лейбористського алдермена Симпкіна перед комуністичним алдерменом.

ЛИЦЕМІРСТВО ЛЕЙБОРИСТСЬКИХ АЛДЕРМЕНІВ.

Заяви лейбористських алдерменів, що появилися в буржуазній пресі на другий день після заяви мейора, що вони стоять за демократію, тільки підтверджують становище Веба. Симпкін заявляє, що він стоїть за те, що кожний член міської ради повинен притримуватися встановленого порядку. "Колісник ж він цього не робить, то в міській раді не повинно бути для него місця". Отже зломаного цента не варта дальній слова Симпкіна, неначе б то він не годиться з пропозицією мейора про недопущення комуністів до міської ради.

Яких законів міської ради каже Симпкін притримуватися комуністам? Що зробив тов. Колісник такого, що зломало б оті "порядки" міської ради? Свою заяву про те, що Симпкін разом з буржуазними алдерменами причинився до того, щоб безробітні жebraцьку допомогу відробляли різаним дров на міській ярді — том. Колісник зробив не в міській раді, але на мітингу безробітних. Коли лейбористський алдермен Симпкін чим себе покровителем і вважає себе робітничим представником у міській раді, то він повинен був прийти на другий мітинг безробітних і, або заперечити те, що сказав т. Колісник, або на тому мітингу зажадати від Колісника доказання чи відтягнення Симпкіна.

Лейборит Симпкін цього не зробив. Він не вірить в робітничу справедливість. Він пішов із скаргою на т. Колісника до міської ради, де є більшість представників панської класи і фашістським мейором на чолі, де можна проти т. Колісника ежати поліційні сили. Бо тільки в панську справедливість вірить Симпкін.

А ще більш пророчиста, хоч дуже коротенька, заява лей-

боритського алдермена Дорварда. Він бачить, не годиться з Вебовими методами боротьби з комуністами не тому, що комуністи, як справжні представники найбільш вискуваної частини робітничої класи, мають право на провідування своїх ідей, але він проти методів Веба тому, що "You can't kill a doctrine by fighting it." Іншими словами, методи Веба не вбють комуністичних ідей — на думку Дорварда. Своєю метод боротьби з комуністами Дорвард нагодос не висловлює, хоч в міській раді він голосував за насильне віддалення комуністичного алдермена з міської ради. Дорвард каже, що комуністичні ідеї повинні вмерти природною смертю. Але це тільки голословна фраза, яка ніяк не стосується з тим, що роблять лейбористські алдермени в міській раді.

Заяви лейбористських алдерменів свідчать скорше про їх дволичність, ніж про щирість. З одного боку вони побоюються, щоб пропозиції Вебом методи боротьби з комуністами не досягнули й лейборитів, а з другого боку — в душі своїй лейборити відкичі Вебові за пропонвання цих методів. З одного боку — хотілося б ці методи підтримати, а з другого — в осені треба буде йти перед виборців і боронити канадську "демократію". Тому то в пресі-вопи кажуть: нехай комунізм змирає природною смертю, а на ділі — голосують за насильне здушення комуністичного алдермена з засідання міської ради.

Насправді ж лейборити в міській раді, як і в громадській житті, творять ліве крило фашістського протиробітничого фронту, на чолі якого стоїть мейор Веб. Між багатотисячною робітничою першотравневою демонстрацією не було ні лейбористських алдерменів, ні послів, ні реакційних лідерів трейд-юній, ні лідерів ОВЮ. Навпаки, напередодні першого травня дехто з них склали вчорні заяви в буржуазній пресі перед своїми панями, що першого травня вони демонструвати не будуть. Робітничтво ж їх не послухало й громадско демонструвало першого травня свою класову революційну єдність.

Отже не Веб своєю заявою, але робітничтво своєю акцією відмежувало себе від лейбористських лідерів. І революційного духа робітничих мас не вбють ні методи Веба і не вмере він "природною смертю" на пропозицію Дорварда. Навпаки, комуністичні ідеї визвольного руху переживуть і переможуть всіх своїх ворогів.

ДОПОМОЖІМ СТВОРИТИ ЮНІЮ ПЕРЕІЗДАЮЧИХ РОБІТНИКІВ.

(Відома ЦВК ТУРФДім до всіх відділів і товариств і до всіх симпатиків визвольної боротьби.)

Дорогі Товариші і Товаришкі!

В минулому числі "Українських Робітничих Вістей" читали Ви в редакційній статті про потребу фінансової допомоги для організування юнії робітників землі й ліса. Там пояснювалося значення й потребу такої юнії, труднощі її створення — головню з браку на це спеціальних фондів, що так потрібні в подібних випадках.

Повторювати тут значення й потребу цієї юнії уважаємо зайвим. Про це, ми віримо, писатиме ще наша преса, про це писатимуть ще і самі робітники. І воно якраз бажаним було б, щоб про потребу створення такої юнії якнайбільше писали самі робітники, бо вони не тільки правильно висвітлюють б справу, але дали б про себе знати, як про перших, що готові активно допомагати в цій роботі. Ми на цьому місці хочемо звернути вашу увагу на один важливий факт.

Колі ми говоримо про створення юнії робітників землі й ліса, юнії переїздаючих робітників, то повинні отверто сказати, що великий процент цих робітників — українці. Говоримо це не тому, щоб заанелювати до національного чуття вашого членства й симпатиків, бо обовязком нашим є помагати робітничому рухові не тому, що в нем є й українські робітники, а тому що він все визив цілий працюючий клас. Говоримо ми про це як про факт. В лісах і на фермах працює великий процент українських робітників. Серед мандруючого робітництва великий процент також становить українські робітники. Вони то найбільше там наражені на втрату праці й на величезний виліт! Вони то найбільше через таке мандрувнє життя попадають в безробіття, а безробітних, голідих і холодних, не раз і різкі капіталістичні агенти посядають обманним способом до праці в лісах не тільки за нуждено-жебрацьку платню, але й на скебування. І дуже тяжко між такими робітниками працювати, або їх переконувати, бо ж вони неорганізовані, не мають ніякого між-

собого звязку, ні порозуміння.

Розуміючи таке положення, ми, організовані у свої масові організації робітники, повинні допомогти цим робітникам стати членами юнії. Ми знаємо, що між тими робітниками є також і члени наших організацій. Ми повинні знати, що залучивши цих переїздаючих робітників до юнії, ми тимчасим зміцнимо фронт наших організацій. Виключаючи це — ми одночасно допомагаємо робітничому рухові цієї країни.

Якої ж допомоги від нас вимагається? Перш всего допомоги фінансової. Во щоб повести роботу між тими переїздаючими робітниками у Форт Віл'ям і околиці, у Вінніпегу, Ріджайні, Саскатуні й інших місцевостях, то треба мати в цих місцевостях відповідних людей, що зайнялися б тою роботою. Треба вислати значення й потребу тої юнії для переїздаючих робітників в спеціальній літературі, на видання якої потрібні фонди.

Друга допомога, яку ми повинні дати це допомогти в згаданих місцевостях організаціям активною працею. Це завдання торкається більше тих місцевостей, що є збірними пунктами переїздаючих робітників.

Ми кличемо всі наші відділи, читачів нашої преси, симпатиків, все українське робітничтво — поспішити в місяці травні з фінансовою допомогою цій справі. Можна на ту ціль влаштувати підприємства, провадити агітацію серед робітництва, збирати колекту серед робітників праці у фабриках, компанях, на гонках, всюди.

Допомажіть створити велику боеву Ломберс енд Агрі-колчораф Воркерс Індустрія Юніон оф Канада! Організуйте неорганізованих! Поставте, щоб місяць травень був нашим організаційним місяцем і на цьому полі.

Наше завдання: організувати робітників в політичну організацію, в трейд-юнію, культурно-освітні й запомогати організації! Беріться до цієї роботи всі!

Жерти на організування юнії робітників землі й ліса

В КРАЇНІ РАДІСНИХ НАДІЙ.

(Стаття т. М. Ірчана з Радянської України спеціально для "Українських Робітничих Вістей".)

Радісні очі. — Шасливі дощі. — Розмова в темну ніч. — Знову в Канадській Комуні. — Двіста десять нових комунарів. — Невгомонні працівники. — Як корова переконала жінку. — Старі традиції. — Нові плани. — Цифри, що справляють. — Небажаний момент забуття.

Цісім місяцями моєї присутності на процесі контрреволюційної Спілки пошевелення України в Харкові, я знову ввійхав в Канадську Комуну в Мінгаєво на Одесині. Через вікно вагону — український, родючий степ. Годі відкрити очі від цього краєвиду, хоч по правді він надто одноманітний — рівнина. Але ж рівнина ця вкрита розкішним килимом прекрасної озимини. Скрізь, доки сягає око, тисячі орачів та сівачів. Трактори, сіялки, плуги, люде. Нде не бачиш вже одного-двох кончиків за плугом з традиційним хлопчиком-погоничом. По три-чотири пари коней тягнуть борони, бо це ж — колективні господарства, без давніх меж, без вузьких загонів. І очі всіх тих, що дивляться через вікно вагону — горять радістю. Наше сільське господарство шило новими, кращими шпандями, а прекрасна весна ворожить великий урожай.

Часто перепадають дощі. І всі кажуть: "Це шасливі дощі". Особливо радіє ними степова полоса України. Ще 1926 року була така весна і тоді врожай був прекрасний. Цього року, хоч снігу було мало, але легка зима, озимина вийшла надзвичайно гарна. А це ворожить — великий урожай.

В пізно ніч я був вже на станції Мінгаєво. Зустрінув мене комунар, старий "вінніпеговець" т. Мартин, що вийхав проти мене. Я був змучений дорогою, але коли в темну ніч снухав т. Мартин, забував про все. Бо за місяць моєї відсутності в комуні зайшло багато-багато жінок.

Комуна вже спала, як ми приїхали, але ми ще довго говорили з товаришами. А на другий день я на власні очі побачив всі новини. Перше все комуна зросла. До мого вильду вона мала 207 людей, тепер має нових 210, а разом 417. Це поблизькі хутори кінець злилися з комунною, передавши все своє майно в комуну. І сьогодні є вже 110 коней, 145 корів, 225 іоркширських свиней, до півтори тисячі овець, 1200 домашніх птиць, 11 волів. Звичайно, цифри ці ростуть з кожним днем. Буває, що за одну ніч родиться 50 до 80 ягнят, кілька телят і лоша, а вже про порослят і не питаєте. Як мишенята бігають...

Трудовий день в комуні починається дзвонком. Тоді всі сніпають на сиданок, а описня на роботу. Кожний до своєї. Одні гонуть в степ з трактористами та сіялками і боронами, інші на великий виноградник, ті в майстерню, ті на кухню, в пральню, в пекарню, в сад, в млин, до худоби і т. д. Матері несуть дітей в дитячий привок, де вони пробувають цілий день під доглядом вчительки. Там за ними ходять, кормлять їх, бавляться з ними. Більші діти йдуть в школу, простору гарну, що її переробили комунарі з великої хати буржуазного імця-куркуля. В двадцятиї години в подале дзвонком скликають на обід. Тоді до спільної їдальні сходяться з усіх кінців комунарі. З гори,

засилайте на руки ЦВК ТУРФДім!

Ukrainian Labor-Farmer Temple Ass'n, cor. Pritchard and McGregor St., Winnipeg, Man. За ЦВК ТУРФДім Т. Пилипас, М. Шатувльський, голова, секр.

де працюють комунарки біля виноградів, ліне розгойдана українська пісня...

Після одної години спочинку знов дзвн. Всі йдуть до своєї праці. Як після вечері всі вийшли. Тоді зібрання, лекції, або просто читають по хатах, бо новий, мурований великий клуб тільки вкінчують будувати. І коли ви в темній вечері глянете в степ, то побачите рухливі світла, шиб блудні вогниці. Це невгомонні працівники-трактори, що ріжуть землю день і ніч без відпочинку. Трактористи працюють на зміни, а трактори не спочивають. За зиму вони відпочинають, тепер гаряча робота, тому не знають вони ні дня, ні ночі...

Нові комунарі, це селянська біднота. В перших початках відчувались деяке незадоволення і трошки з боку жінок-селянок, що приєднались до комуні. Нині дивного. Решта старих традицій ще не вижили в цих відсталих старушок і ніхто не силує їх бути в комуні. Три жінки взяли свої коровки і виступили з комуні, пішли назад в свою землянку та в вузький клаптик землі.

Комунарі, як старі так і нові, одногласно ухваляють свою згоду на те, щоби ті, які хотять виступити з комуні — виступали. Згодом переконаються в своїй помилці, а тепер тільки тальмували б роботу. Захотять й інші виступити і хай виступають. Дідо не у великому числі, а в свідомих, цих робітниках. Старі комунарі пережили не таку кризу. Були ж між ними (привезені ще з Канади) й такі, що хотіли "радянської влади без більшовиків", а в дійсності мали куркульну ідеологію, пробували організувати з комунарів куркульну партію, в роді капіталістичного акційного товариства і з ними справилися вдержані комунарі. Сьогодні ті "герої" поза комунною, десь в Канаді і без них комуна прекрасно розвивається, а всякі саркази давно зачмерли. Коли ж тепер деякі селянки заявляють, що вони хотять далі провадити своє господарство індивідуально, їх не задержують. Бо не те, що це держава образи на те, аби продати її і купити олію. Старі звички, спадщина минулого. Три жінки взяли свої корівчини і пішли. А четверту переконала корова. Взяла вона з комунальної стайні свою корівчину, привязала вдова, а почую корова урвалася і втекла назад в комуну. Тоді на другий день жінка прийшла і каже: "Колі корова розуміла за мене, то вже пробачте мені і прийміть назад й мене". Було сміху цілий тиждень.

З великим зростом комуні вросли й нові плани. З куркульського (колись) будинку роблять тепер шпиталь, де постійно працюватиме лікар комуні. В найближчих тижнях приступають до будівлі нового будинку для 20 родин, нових комунарів, щоб на оснь всі були забезпечені здоровими і вигідними помешканнями. Приступають теж до будівлі великої, модерної їдальні, розрахованої на 500 людей.

Я знайомлюся з цифрами комуні. Може вони й скуци (звичайно цифри), але канадським товаришам напевняк цікаво буде познайомитися з ними. І так: тепер комуна має 2673 гектарів землі (раніш було 1628 гектарів). З цього засіяно 1738 гектарів, решта сі-

нокоси, пасовисько. Сад має вже 2500 овочевих дерев, виноградник 48 тисяч кущів, парк 30 тисяч дерев, пасіка (молода ще!) 182 вуликів. Ще до злиття з селянською біднотою комуна споживала за рік 50 штук кабанів, 100 овець, 30 штук великого скота. Тепер денно потребує 200 фунтів м'яса, 800 фунтів мукли на хліб, 25 фунтів жирів (масла, сала). В минулому році зуживкувала комуна 65 вагонів вугля, головню для млина, що дав чистого прибутку 50,118 карбованців. Грошовий оборот вносив один мільйон карбованців, а чого чистого прибутку було 208 тисяч карбованців. На цей рік, навіть якщо продукція була биде середньої, комуна дасть один мільйон карбованців. За 54-тисяч трудових днів виплатить комуна 64 тисячі 800 карбованців. Наприкінці ще одна цифра: житлова площа комунарів (сьогодні) вносив 14 тисяч кубічних метрів, а житлова площа худоби 12 тисяч кубічних метрів. Це доказує, що з житловою кризою для людей в комуні ще не покінчено. Все ще тісно. Тому так гарничково беруться тепер комунарі до будівання великого житлового нового дому. Не зайвим буде додати, що ці вчені (і минулої) засадили комунарі нові ділянки лісу для захисту від степових вітрів. В степовій полісі лісів зовсім немає. З комунарів беруть приклад й доокочини селяни і теж засаджують ліси.

Дні весни 1930 року на Радянській Україні радісні, повні великих надій. Радіють й наші комунарі, бо все йде на те, що буде великий урожай. А в часи забуваюся. Говорю з комунарями і бачу перед собою людей в синій "оверголах", в канадських кашкетках, червоних і здається мені, що я знову в Канаді. Але це тільки момент, бо слова, думки й рухи цих людей в "оверголах" зовсім нові, глибокі, радісніші й реальні! І тоді я шасливий, що момент мого забуття не дійсність. Тут, в країні будівництва нового життя працюючих, я віджив, відмолодів.

М. Ірчана, Канадська комуні 12 квітня 1930 р.

ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО В ДОНБАСІ.

Українська каміновугільна промисловість передбачає довести розмір виробку вугілля на кінець п'ятнадцяти до 37,000,000 тонн. Такий бурхливий розвиток вугільної промисловости Донбасу приведе до значного збільшення числа робітників, не менше 215,000, а разом з родинами що найменше 600,000 душ.

Виходячи з перспектив великого збільшення виробку вугілля, уряд запропонував Союзвугільно біршоватий поширений план житлобудівництва в Донбасі. Союзвугільно розподілив всі шахти Донбасу на три категорії. До першої категорії належать шахти, що працюватимуть не більше 10 років. На таких шахтах будуватимуть будинки деякого типу. На шахтах другої категорії що працюватимуть ще 15 років, передбачено будувати приміщення капітального типу. Соціалістичні міста передбачено будувати навколо Константиновки, Єнакієво і т. д. Український уряд вже затвердив проект горлівського соціалістичного міста. Проекти решти міст затвердять найближчим часом.

Затягла сума витрат на все те житлобудівництво становить 634 мільйони карбованців. Крім житлобудівництва накреслено також широкий план заходів культурного будівництва — шкіль, клубів, лікарень і т. д.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти"!